

17. Palotoimi

Palolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Palolautakuntaan kuuluivat v. 1958 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana rak.mest. Onni Vanhala, varapuheenjohtajana rak.mest. Leo Vilkmán sekä jäsenenä palokorp. Birger Bergström 23. 4. asti ja siitä lähtien palokorp. Kauko Hautamäki, kiinteistöneuvos Robert Estlander, taloustireht. Jalmari Hopeavuori, joht. Erkki Laitiala, toimitsija John Lannervo, maanvilj. Lars Lindberg ja sorvaaja Lauri Santanen sekä itseoikeutettuna jäsenenä rak.tarkast. Aulis Salo. Varajäsenenä olivat dipl.ins. Harry Franck, palokorp. Kauko Hautamäki 23. 4. asti ja siitä lähtien kirvesmies Martti Rautelin, teknikko Jooseppi Kuusikoski ja kiinteistöneuvos Oiva Suvanto sekä itseoikeutettuna varajäsenenä yliarkkit. Toivo Tuovinen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apul.kaup.joht. Hjalmar Krogius ja lautakunnan sihteerinä toimi valtiot. maist. Nils-Göran Holmquist.

Lautakunnan kokoukset ym. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 24 kertaa ja sen asettamat jaostot 3 kertaa. Kokousten pöytäkirjojen pykäläluku oli 365. Saapuneita kirjeitä oli 448 ja lähetettyjä 221.

Palolaitoksen diaariin merkittiin 650 saapunutta ja 963 lähtenyt kirjettä.

Päätökset. Asiat, joista palolautakunta kertomusvuonna päätti lopullisesti, olivat seuraavat: laskujen, avustusten ym. maksaminen palokunnan rahaston varoista (7. 1. 7 §, 4. 2. 36 §, 4. 3. 77 §, 1. 4. 113 §, 27. 5. 172 §, 26. 8. 218 §, 7. 10. 270 §, 21. 10. 283 §, 18. 11. 315 §, 2. 12. 327, 329, 330 §, 16. 12. 338, 339 §); lahjoituksen vastaanottaminen Gösta Waseniuksen rahastoon (7. 1. 8 §); hankintavaltuuksien vahvistaminen kertomusvuodeksi sekä kaluston ja varusteiden hankkiminen (7. 1. 9 §, 18. 2. 65 §, 4. 3. 76 §, 18. 3. 102—105 §, 24. 6. 199 §, 21. 10. 285 §); yleisen palotarkastuksen suorittaminen (7. 1. 11 §, 10. 6. 186 §, 9. 9. 233 §, 23. 12. 356 §); laskujen ja maksumääräysten hyväksyminen sekä arvopostin kuittaaminen (21. 1. 27 §, 23. 12. 355 §); lautakunnan kokousajat ja pöytäkirjojen pitäminen nähtävinä (4. 2. 35 §, 10. 6. 194 §, 16. 12. 350 §); palokunnan rahaston pääoman kartuttaminen (4. 2. 37 §); esikaupunkialueen vapaaehtoisten palokuntien avustaminen (18. 3. 95 §, 9. 9. 235 §, 16. 12. 342 §); oikeuden myöntäminen Pakinylän vapaaehtoiselle palokunnalle vanhan paloauton myyntiin (18. 3. 96 §); voiteluvirheestä v. 1957 aiheutuneiden autovaurioiden korvaamiskysymys (18. 3. 100 §); eräiden asuntojen järjestely Korkeavuorenkatu 39:ssä (15. 4. 127 §); kokous- tai asiantuntijapalkkioiden maksaminen (15. 4. 143 §, 23. 9. 260 §, 23. 12. 363 §); palolaitoksen v:n 1957 oimintakertomuksen hyväksyminen (29. 4. 151 §, 27. 5. 175 §); sanoma- ja aikakauslehtien tilaaminen (7. 10. 270 §) sekä nuohouspiiriin vahvistaminen 1. 1. 1959 alkaen (4. 11. 302 §).

Esitykset. Asiat, joista lautakunta teki esityksiä, olivat seuraavat: lisämäärärahojen ja eräiden tilien ylittämisoikeuden saaminen, eräiden määrärahojen siirtäminen tai käyttäminen talousarvion perusteluista poiketen (7. 1. 10 §, 18. 2. 66 §, 4. 3. 72 §, 18. 3. 106, 07 §, 10. 6. 187 §, 23. 12. 357 §); hätäpuhelimien sijaintipaikkojen merkitsemistä koskevan määräyksen muuttaminen (21. 1. 28 §, 16. 12. 349 §); erikoiskorvauksen suorittaminen alipalon sammutustyössä tapaturmaisesti kuolleen viranhaltijan omaisille (4. 2. 51 §); alolaitoksen kiinteistöissä suoritettavat muutos-, korjaus- ja uudistukset ja niitä varten tarvittavat määrärahat (18. 2. 64 §, 15. 4. 127 §, 13. 5. 167, 168 §, 9. 9. 239 §); henkilötön hankkiminen laitokselle (18. 2. 66 §); ansiomerkkien myöntäminen laitoksen viranhaltijoille (4. 3. 70, 71 §); palolaitoksen henkilökunnan urheilutyyön sekä soitto-kunnan vustaminen (4. 3. 73, 90 §); pysäköimiskielto-kielien pystyttäminen palokaivoille johtajille teille (4. 3. 75 §); laitoksen viranhaltijain vapauttaminen maksamasta heille autojen vteenajon johdosta tuomittuja korvauksia (18. 3. 101 §, 15. 4. 128 §, 13. 5. 166 §, 7. 10. 35 §, 21. 10. 284 §); eräiden matka-avustusten myöntäminen (1. 4. 114 §); kaupungin

eteläosassa sijaitsevan, puolustuslaitoksen hallussa olevan saarialueen palosuojelu (15. 4. 130 §); eräiden huoneistojen muuttaminen toimisto- ja majoitustiloiksi (29. 4. 152 §, 18. 11. 318 §); virka-asuntojen määrääminen (29. 4. 154 §, 18. 11. 318 §); nuohoustaksaehtotuksen vahvistaminen 1. 4. lukien (29. 4. 155 §); Itämerenkadun ja Lauttasaarenkadun välisen alueen paloturvallisuuden tehostaminen (29. 4. 162 §); oikeuden myöntäminen savuhormien rakenteissa esiintyviä puutteellisuuksia tutkimaan asetetulle jaostolle työnsä jatkamiseen (24. 6. 198 §); viranhaltijan oman moottoripyörän käyttäminen virka-ajoihin (24. 6. 202 §); Haagan paloasemarakennuksen luonnospiirustusten hyväksyminen, pääpiirustusten laatiminen ja määrärahan myöntäminen rakennustöiden aloittamiseksi (4. 3. 74 §, 23. 9. 260 §); vieraanvaraisuuden osoittaminen Porin palolautakunnalle (7. 10. 264 §); viranhaltijoiden palkkauskysymykset (7. 10. 268, 269 §, 18. 11. 317 §); erään letkuerän luovuttaminen muille kaupungin laitoksille ja vapaaehtoisille palokunnille (21. 10. 295 §); palolennätinverkon poistaminen käytöstä, sen purkaminen ja laitteiden myynti (18. 11. 324 §); palolautakunnan asettaman toimikunnan lähettäminen Norjaan ja Ruotsiin opintomatkalle (16. 12. 341 §) sekä kaupungin alueen jakaminen palopiireihin (23. 12. 358 §).

Lausunnot. Asiat, joista lautakunta kertomusvuonna antoi lausuntonsa, olivat seuraavat: tulenaran nesteen varastojen paloturvallisuutta harkitsevan komitean ehdotukset sekä tulenaran nesteen ja ampumatarvikkeiden varastointikysymykset (4. 2. 39 §, 18. 2. 63 §, 24. 6. 201 §, 18. 11. 323 §); rakennusjärjestyksen ja terveydenhoitojärjestyksen muuttamista koskevat ratkaisuvallan siirtämistoimikunnan ehdotukset (4. 2. 40 §); kaupungin rakennusten hallinnon ja hoidon järjestäminen (4. 2. 41 §); tontin varaaminen Haagan vapaaehtoiselle palokunnalle ja paloaseman rakennustyön rahoittaminen (4. 3. 78 §, 16. 12. 343 §); hankintakomitean mietintö ja ehdotus kaupungin hankintaohjeeksi (4. 3. 79 §); kaupungin nuohous- ja palopiirijakojen tarkistaminen (1. 4. 116 §); virkäsäännössä todetut epäkohdat ym. (29. 4. 156 §); liikennelaitoksen nosturiauton hankintaa varten myönnetyn määrärahan osan käyttäminen palolaitokselle tilatun pelastusauton maksamiseen (29. 4. 157 §); palopäällikön virka-asunnon luontoisetukorvauksen tarkistaminen (29. 4. 159 §); hätäpuhelintoimikunnan tekemät ehdotukset (24. 6. 200 §); vuosi-tilintarkastajien ja irtaimen omaisuuden tarkastajien v:n 1957 kertomukset (12. 8. 207, 208 §); sairaankuljetuskomitean mietintö (26. 8. 224 §); pysäköinnin kieltäminen eräillä Korkeavuorenkadun osilla (23. 9. 247 §); Karjalaisten VPK:n anomus saada käyttää edelleen Pasilan paloasemarakennuksen autosuojaa (7. 10. 271 §) sekä veroviraston esitys palolaitoksen sille osoittaman laskun korjaamiseksi (2. 12. 331 §).

Lisäksi antoi lautakunta 121 lausuntoa asemakaavan ja tonttijaon vahvistamis- tai muutosehdotuksista sekä 15 lausuntoa rakennuspiirustusten hyväksymisestä.

Palolaitos

Henkilökunta. Kaupunginvaltuusto päätti 24. 9. muuttaa palolaitoksen johtosääntöä ja vahvistaa sisäpalvelussäännön muuttaen samalla teknillisen osaston palomestarin viran paloinsinööri viraksi, sammutusosaston yliruiskumestarin viran 24. palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluvaksi apulaispalomestarin viraksi sekä teknillisen osaston työnjohtajan viran korjausmestarin viraksi. Muita muutoksia ei palolaitoksen virkoihin ja niiden palkkaukseen vuoden aikana tehty.

Avoimeksi tulleeseen palokersantin virkaan valitsi palolautakunta palokorp. Birger Bergströmin 16. 10. lukien.

Apulaispalopäällikön viransijaisena toimi palomest. Allan Harne ja palomestarin viransijaisena apul.palomest. Armas Winqvist 11. — 24. 10. välisen ajan. Vt. palokersantti toimi 1. — 15. 10. palokorp. Nils Rehn, vt. kirjaajana 1. 11. — 31. 12. toim.apul. Kerttu Merivirta ja hänen viransijaisenaan 1. 11. — 31. 12. välisen ajan rva Sylvi Helles.

Kertomusvuoden aikana nimitti palopäällikkö palokorpraalin virkoihin 5 vanhempaa palomiestä, hyväksyi vanhemmiksi palomiehiksi 8 tp. palomiestä ja otti tp. palomiehiksi 8 uutta miestä.

Eläkkeelle siirtyivät vuoden aikana palokers. Olle Hagström ja palokorp. Toivo Vilkki. Omasta pyynnöstään erosivat 1. 11. siirtyäkseen kaupungin toiseen virkaan kirjaaja Kaisa Pallas sekä yksi vanhempi palomies. Palokorp. Sigvard Westerlund kuoli tapatur-

maisesti tulipalon sammutustyössä 2. 2. ja paloins. Carl-Walter Åström taudin murta-
mana 28. 12.

Tuntityössä olevien ammattityöntekijäin lukumäärä oli koko vuoden 21.

Kesäkuukausina palveli palolaitoksessa yhteensä 85 palomiehen vuosilomasijaista ja
yksi toimistoapulaisen vuosilomasijainen.

Palolaitoksen koko henkilökunnan vahvuus ja sijoitus eri osastoihin sekä palo- ja
palovartioasemille vuoden lopulla ilmenee seuraavasta taulukosta:

Osasto	Viranhaltijat				Työ- sopimus- suhteessa olevat työn- tekijät	Yhteensä
	Pääl- lystö	Alipääl- lystö	Mie- histö	Talous- ja huolto- henkilö- kunta		
Palopäällikkö	1	—	—	—	—	1
Sammutusosasto	3	—	—	—	—	3
I palopiiri:	1	—	—	—	—	1
Pääpaloasema	—	12	93	—	—	105
II palopiiri:	1	—	—	—	—	1
Munkkiniemen palovartioasema ...	—	1	14	—	—	15
Pitäjänmäen palovartioasema	—	1	9	—	—	10
III palopiiri:	1	—	—	—	—	1
Käpylän paloasema	—	3	33	—	—	36
Malmin palovartioasema	—	1	9	—	—	10
IV palopiiri:	1	—	—	—	—	1
Kallion paloasema	—	8	73	—	—	81
Herttoniemen palovartioasema	—	2	13	—	—	15
Sammutusosasto yhteensä	8	28	244	—	—	280
Teknillinen osasto	—	1	—	1	18	20
Palonehkäisyosasto	5	—	—	—	—	5
Talousosasto	1	—	—	—	—	1
Toimisto	—	—	—	3	2	5
Varusvarasto	—	—	—	3	3	6
Yhteensä	14	29	244	7	23	317

Vuoden lopulla olivat avoinna paloinsinöörin ja kirjaajan virat.

Virkavapaina joko opintomatkoja, opiskelua, kursseihin ja urheilukilpailuihin osallistumista tai muuta tarkoitusta varten oli vuoden aikana 18 viranhaltijaa yhteensä 129 päivää.

Kertomusvuonna sattui tulipalojen sammutushenkilökunnan keskuudessa sammutustyössä 5 savumyrkytys- ja 7 loukkaantumistapaturmaa, joista yksi savumyrkytystapaturma johti kuolemaan. Harjoituksissa tai työpalveluksessa loukkaantui 33 henkilöä. Tapaturmia, joiden aiheuttamia työpäivämennyksiä tapaturmatoimisto tai Vakuutusosakeyhtiö Pohjola eivät korvanneet, oli neljä. Tapaturmien aiheuttamat työpäivämennykset nousivat 315 päivään ja niistä suoritettavat korvaukset 209 680 mk:aan.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomasijaisille sairauslomaa yhteensä 100 kertaa sairauspäivien lukumäärän ollessa yhteensä 1 889. Työsopimussuhteessa olevien työntekijäin vastaavat luvut olivat 8 ja 169.

Henkilökunnan eri ryhmien sairauspäivien keskimääräinen luku sairaustapausta ja henkilöä kohti oli viranhaltijaryhmässä seuraava: päällystö 11.4 ja 5.3, alipäällystö 9.6 ja 1.0, miehistö 19.7 ja 7.1 sekä talous- ja huoltohenkilökunta 20.5 ja 5.1. Työsopimussuhteessa olevien työntekijöiden vastaavat luvut olivat 21.1 ja 7.3.

Henkilökunnan koulutus. Sammutushenkilökuntaa koulutettiin laadittujen koulutusohjelmien mukaan. Päivittäin pidettiin jokaisella paloasemalla ja palovartioasemalla kalustoharjoituksia sekä paloasemilla oppitunteja, joita myös palovartioasemien henkilökunta seurasi. Tämän lisäksi koulutettiin henkilökuntaa erilaisilla kursseilla.

Palokoulun alipäällystöluokalla opiskeli syyslukukaudella seitsemän palokorpraalia ja -miestä. Kaupungin koulutustoimikunnan järjestämän kunnallishallinnollisen B-kursin suoritti yksi ruiskumestari ja johtamistaidollisen peruskurssin yksi palokersantti. Palopäällikkö osallistui virastopäälliköiden neuvottelupäiviin Lepolammella. Ensiapu-

kursseihin osallistui yhteensä 25 palokorpraalia ja -miestä. Yksi palokorpraali suoritti Dräger-tehtaiden hengityslaitteiden huoltokurssin Saksassa.

Koulutus- ja opintotoiminnasta voidaan vielä mainita, että palopäällikkö osallistui Freiburgissa pidettyihin saksalaisiin palosuojelupäiviin. Palomiesten pohjoismaisiin opintopäiviin Kööpenhaminassa osallistui palolaitoksen alipäällystä ja miehistöä. Apul.palopääll. Hugo Virranne ja taluspääll. Nils-Göran Holmquist suorittivat opintomatkan Ruotsiin, paloins. Carl-Walter Åström Itävaltaan, palomest. Allan Harne Saksaan, Ranskaan ja Belgiaan sekä apul.palotark. Gösta Willing Norjaan.

Kiinteistöt ja kalusto. Kiinteistöt. Suurempia uudisrakennus- tai korjaustöitä ei kertomusvuonna suoritettu. Pääpaloaseman ja Kallion paloaseman hälytyskeskushuoneissa suoritettiin korjaustöitä uusien hälytyskeskuslaitteiden asennusten yhteydessä. Käpylän paloaseman ent. ruiskumestarin virkahuoneisto muutettiin toimisto- ja majoitus-tiloiksi ja Malmin palovartioaseman asuintalon ullakkohuone kuivaushuoneeksi. Talossa Korkeavuorenkatu 39 oleva virka-asunto B 19 suurennettiin liittämällä siihen huoneisto B 18.

Haagaan rakennettavan paloasemarakennuksen ja siihen liittyvän asuinrakennuksen luonnospiirustukset hyväksyi kaupunginvaltuusto 5. 11. Kallion kalliosuoja vuokrattiin kokonaisuudessaan palolaitokselle varastotiloiksi 1. 6. lukien. Pasilan entinen paloasemarakennus siirtyi palolaitokselta rakennusviraston käyttöön vuoden lopulla.

Palokalusto. V. 1958 hankittiin Magirus-Deutz RKW -merkkinen pelastusauto, joka oli varustettu 10 tonnin nosturilla, kahdella vintturilla sekä erilaisilla työkojeilla ja raivauskalustolla sekä Opel-Kapitän -merkkinen henkilöauto ja Mercedes-Bentz -merkkinen sairaankuljetusauto. Lisäksi hankittiin Standard -merkkinen radiopuhelinkeskus ja radiopuhelimia, jotka asennettiin ensin lähteviin paloautoihin ja ambulansseihin. Pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle tulevien uusien hälytyskeskuslaitteiden asennustyöt aloitettiin syksyllä ja vaahtosammutusauton rakentamista jatkettiin, näiden valmistuminen siirtyi v:een 1959. Lisäksi saatiin veto- ja jatkotikkaita, letkukalustoa, paineilmalaitteita, vaahtokalustoa ym. Varusteista voidaan mainita, että sammutushenkilökunnalle hankittiin uudenmalliset puserot käytettäväksi sammutus- ja palvelustehtävissä. Meripelastusristeilijä Harmaja varustettiin vaahtosammutuslaitteilla.

Palolaitoksen moottoriajoneuvojen ja -ruiskujen sekä ruiskuveneiden lukumäärä ja jakaantuminen eri palo- ja palovartioasemille vuoden lopulla selviää seuraavasta taulukosta:

Sijoituspaikka	Autoja											Ruiskuveneiä	Moottoriruiskuja
	Höykkäysautoja	Ruiskunautoja	Pioneeriautoja ja pelastusautoja	Vesisäiliöautoja	Letkunautoja	Tikapuuautoja	Erikoishuoltoautoja	Sairaaankuljetusautoja	Kuorma-autoja	Henkilöautoja	Pakettiautoja	Yhteensä	
<i>Sammutusosasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
Pääpaloasema	1	2	1	—	1	1	2	1	1	3	—	13	2
Munkkiniemen palovartioasema ..	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Pitäjänmäen palovartioasema ...	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Käpylän paloasema	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—
Malmin palovartioasema	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Kallion paloasema	1	1	2	—	1	1	—	8	2	1	—	17	—
Herttoniemen palovartioasema ...	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Varalla	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
<i>Teknillinen osasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—
Yhteensä	12	3	3	1	3	2	2	9	3	6	2	46	21

Palolaitoksella oli siis 24 varsinaista sammutusautoa, joista 17 pumpulla varustettua. Näistä oli seitsemässä autossa korkeapainesumupumppu. Pumpulla varustetuista autoista

oli kolmessa 2 500, viidessä 2 000, yhdessä 1 700 ja yhdessä 1 000 l/min tehoinen pumppu sekä seitsemässä yhdistetty 1 500 l/min (8 ilmakehän) matala- ja 250 l/min (46 ik) korkea-painepumppu. Edellä mainituista autoista oli neljätoista varustettu lisäksi vaahtosammutuslaitteilla, joiden teho yhdessätoista autossa oli 1 000 l/min, kahdessa 1 500 l/min ja yhdessä 4 000 l/min.

Moottoriruiskujen lukumäärä oli vuoden lopulla 21. Näistä oli kaasuturbiinipumpun teho 2 500 l/min, kahden ruiskun 2 000, kahden 1 500, kolmen 1 000, viiden 800, yhden 700, kolmen 600 ja neljän 200 l/min.

Ruiskuveneen HRV 1:n pumpun teho oli 4 000 l/min ja HRV 2:n pumppujen teho yhteensä 8 000 l/min. HRV 2:ssa oli lisäksi korkeapainepumppu sekä vaahtosammutuslaitteet.

Palolaitoksen kaikkien pumppujen yhteinen teho oli tällöin 60 250 l/min.

Viidessä päivystysautossa, 12 paloautossa ja 7 ambulanssiautossa sekä ruiskuveneessä oli radiopuhelimet.

Uutta paloletkua hankittiin vuoden aikana yhteensä 7 240 m, josta 3 240 m 3":n ja 4 000 m 1½":n kumitettua letkua. Käyttökelvotonta paloletkua poistettiin käytöstä 2 140 m. Letkuvarasto käsitti vuoden lopulla yhteensä 35 221 m paloletkua, josta 17 912 m 3":n liittimellä varustettua pääjohtoa. Tämän lisäksi oli laitoksella korkeapaineletkua 1 080 m.

Paloilmoituslaitteet. Palolaitoksen palolennätinverkkoon oli kytketty 210 palolennätinkaappia, joista yksityisiä 23. Automaattisia paloilmoituslaitteita, jotka oli kytketty suoraan palolaitoksen lennätinverkkoon, oli 34 paikassa.

Puhelinyhdistyksen hätäpuhelinkeskukseen, josta pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle oli suorat johdot, oli kytketty 628 hätäpuhelinia. Lisäksi voitiin hätäpuhelin keskus hälyttää jokaisesta puhelimesta numerolla 000. Palolaitoksen hälytyskeskuksen hälytysnumero 005 oli yhdistetty Puhelinyhdistyksen keskukseen viidellä johdolla. Hälytystä varten oli palo- ja palovartioasemat sekä poliisilaitos yhdistetty toisiinsa suoralla puhelinjohdolla.

Palopostit ja vedenottopaikat. Kertomusvuoden aikana valmistui 358 uutta vesijohdon palopostia, joten niiden lukumäärä vuoden lopussa oli 3 589. Kanta-kaupungissa oli seitsemän palokaivoa ja viisi 450 m³:n suuruista sammutusvesisäiliötä. Esikaupunkialueella oli 78 palokaivoa ja kahdeksan vesiallasta.

Sammutus-, sairaankuljetus- ja avunantotoiminta. Hälytystilasto. Palolaitos hälytettiin kertomusvuonna kaikkiaan 1 184 kertaa, joista 606 kertaa tulipalon takia, 55 kertaa nokipalon johdosta, 44 kertaa savu- tai kaasuvaaran takia, 6 kertaa happikoje- tai pulmoottoriavun antamista varten, 50 kertaa sammakkomiesavun antamista varten ja 290 kertaa vedenpumppausta ym. avunantotöiden suorittamista varten. Lisäksi hälytettiin palolaitos 52 kertaa erehdyksessä, 14 kertaa hälytyslaitteissa sattuneen vian johdosta sekä 67 kertaa ilkeivaltaisuudesta.

Tulipalosta johtuvat hälytykset suoritettiin 523 tapauksessa puhelimitse ja 45 tapauksessa puhelinyhdistyksen hätäkeskuksen kautta joko hätäpuhelimesta tai muista puhelimista. Palolennättimellä suoritettiin tulipalohälytys 28 tapauksessa ja suullisesti 10 kertaa.

Tulipalot. Tulipaloja sattui kertomusvuonna kaikkiaan 606, joista tammikuussa 57, helmikuussa 40, maaliskuussa 42, huhtikuussa 60, toukokuussa 65, kesäkuussa 61, heinäkuussa 33, elokuussa 50, syyskuussa 63, lokakuussa 47, marraskuussa 41 ja joulukuussa 47. Näistä 368 sattui klo 6—18 ja 238 klo 18—6 välisenä aikana.

Tulipaloista oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muilla käsisammuttimilla tai paloauton säiliösuihkulla, kaikkiaan 451 eli 74.4 % ja keskikokoisia tulipaloja 28 eli 4.6 %. Suuria tulipaloja eli sellaisia, joiden vahingot olivat huomattavat ja joiden sammuttaminen kesti pitemmän ajan sekä vaati runsaasti kalustoa ja työtä, oli 1 eli 0.2 %. Palonalkuja, jotka oli sammutettu ennen palokunnan saapumista, oli 126 eli 20.8 %.

Kertomusvuonna sattuneisiin suuriin tulipaloihin on luettava 17. 12. Munkkiniemessä, Lokkalantie 1—3:n 7. kerroksisessa uudisrakennuksessa syttynyt tulipalo, josta mainittakoon seuraavaa: klo 02.30 hälytettiin palokunta uudisrakennukselle, jossa oli koksikami-noista syttynyt palo. Palokunnan saapuessa paikalle oli rakennuksen 3 ylintä kerrosta

kokonaan tulen vallassa. Palossa vahingoittuivat osittain betonirakenteet, puiset sisärakenteet ja ulkopuoliset rakennustelineet. Rakennuksen pohjapinta-ala on 40×12 m. Sammutustöihin osallistuivat pääpaloaseman, Kallion paloaseman, Pitäjänmäen ja Munkkiniemen palovartioasemien sammutusyksiköt sekä Munkkiniemen vapaaehtoinen palokunta. Sammutuksessa käytettiin kolmeatoista 2":n ja kolmea 3":n suihkua 5:stä palopostista. Ruiskujen työaika oli yhteensä noin $13 \frac{1}{2}$ t. Jälkisammutus, johon osallistuivat Kallion ja Käpylän paloasemien sekä Munkkiniemen palovartioaseman sammutusyksiköt, päättyi klo 10.

Kertomusvuoden tulipalot jakautuivat syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan seuraavasti:

Syttymissy

Syttymispaikka	Yhteensä	Syy tuntematon	Tuho- ja murha- polto	Lasten tulen käsittely	Rautatie-, auto- ja höyrylaivailikone	Koneosien lika- kuumeneminen	Tehdaslaitonesta alhtunut kipinä tai kaasumuodostusym.	Hissaus	Iteisyitys	Rajadys	Muu tulen huoli- maton käsittely	Tupakkointi	Tuhtikien huo- lmaton käsittely	Tuomarikojen nes- teiden huolmaton käsittely	Muit sähköisiä alhtunevat syyt	Sähkölaitteiden huolmaton käsittely	Salama	Kuuma tuhkan tai esine	Tuhsijasta lentä- nyt kipinä ym.	Savupöyristä tulit kipinä	Nokivalkea	Tuhsijan tai savu- bottin lika- kuumeneminen	Viallinen tuhsija tai savujohdo
Asuinhuone	97	4	3	5	—	—	—	6	—	3	20	14	1	2	16	8	—	—	3	—	1	4	7
Asuinrakennus	16	3	2	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	3	1	1	—
Auto, moottoripyörä ym.	63	2	1	—	2	—	—	1	5	—	7	2	—	4	39	—	—	—	—	—	—	—	—
Autotalli	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eteinen	10	—	3	2	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Halkopino	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hiilivarasto	11	—	—	—	—	—	—	—	9	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hissi + moottori	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hotelli, sairaala ym.	14	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	1	—	—	7	—	—	1	—	—	—	1	—
Kaatopaikka	17	4	—	1	—	—	—	—	8	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Katto	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Kellari	19	—	3	4	—	—	—	1	—	—	6	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Keittiö, keittokomero	12	—	—	1	—	—	—	—	—	2	4	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1
Laiva, moottorivene	12	—	—	—	—	—	—	4	—	—	5	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Lautatarha	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Liikehuone	13	1	—	—	—	—	—	—	—	3	4	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1
Metsä	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neonvalomainos	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Nurmikko, maasto	61	—	2	34	7	—	—	—	—	—	12	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pannuhuone	17	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	5	3
Parakki	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pesutupa	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Raitiovaunu	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Rakennustyömaa	56	3	—	2	—	—	—	6	—	—	8	5	—	1	4	—	—	—	1	—	—	19	7
Rautatievaunu	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roskakuiilu	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roskalaatikko	15	1	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—
Sauna	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	5	1
Sähköpylväs	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Tehdaslaitos	18	3	—	—	—	4	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tervapata	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—
Työhuone	38	2	—	1	—	—	—	5	1	3	6	2	—	3	2	5	—	—	1	—	—	6	2
Ullakko	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaja tai ulkorakennus	18	3	1	4	—	—	—	—	—	—	5	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—
Varasto	25	5	—	1	—	—	—	2	3	—	6	5	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	606	34	15	63	9	4	11	33	26	11	104	50	4	16	109	14	1	11	7	6	2	53	23

Palovahingot. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 1 504 896 202 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 16 620 729 479 mk eli yhteensä 18 125 625 681 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 129 410 052 mk:aan ja kiinteistön osalta 85 267 623 mk:aan eli yhteensä 214 677 675 mk:aan, joka oli 1.2 % uhatun omaisuuden arvosta.

Palovahingon korvausprosentit v. 1948—1957 olivat seuraavat:

1949	0.7	1952	1.6	1955	0.5
1950	0.7	1953	0.4	1956	1.0
1951	0.7	1954	0.6	1957	0.7

Kertomusvuonna sattuneissa tulipaloissa kuoli 6 ihmistä, tuhoutui 6 rakennusta kokonaan ja 18 rakennusta osittain sekä 2.3 ha metsää.

Avunanto- ja pelastustyöt. Avunanto- ja pelastustöitä suoritettiin kertomusvuonna 390 tapauksessa. Tuuletusta suoritettiin savu- tai kaasuvaaran takia 44 kertaa ja happikojeita lainattiin 6 kertaa. Tämän lisäksi suoritettiin vedenpumppausta ja annettiin muuta avustusta sekä lainattiin kalustoa 290 kertaa.

Palolaitoksen sammakkomiehet hälytettiin sukellustehtäviin 50 kertaa hukkuvan pelastamista tai etsimistä varten. 34 tapauksessa ei hälytys aiheuttanut toimintaa.

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 13 110 kertaa, joista 10 261 kertaa sairaiden ja 2 849 kertaa tapaturmaisesti loukkaantuneiden henkilöiden kuljetukseen. Vastaavat luvut v. 1957 olivat 13 533, 10 569 ja 2 964. Kuljetusten lukumäärä aleni siis 423:lla. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli n. 36 eli 1 vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu	936	238	1 174
Helmikuu	880	225	1 105
Maaliskuu	873	222	1 095
Huhtikuu	906	225	1 131
Toukokuu	870	245	1 115
Kesäkuu	830	249	1 079
Heinäkuu	794	241	1 035
Elokuu	681	258	939
Syyskuu	737	246	983
Lokakuu	920	235	1 155
Marraskuu	904	235	1 139
Joulukuu	930	230	1 160
Yhteensä	10 261	2 849	13 110

Kuljetusmatkojen pituus oli 173 097 km eli keskimäärin 13.2 km kuljetusta kohti. Kuljetuksista kerääntyi tulona yhteensä 5 994 990 mk, edellisenä vuonna 5 720 541 mk.

Turvavartiointi. Teattereiden turvavartiointista huolehti Helsingin vapaaehtoinen palokunta. Palolaitos asetti turvavartiot Messuhalliin messujen ja näyttelyiden ajaksi sekä huolehti Eläintarhan ajojen ym. kilpailujen ja tilaisuuksien turvavartiointista.

Palonehkäisytoiminta

Uudisrakennusten tarkastus. Rakennuskatselmuksmiesten kokouksessa oli viikottain mukana palopäällikkö tai palotarkastaja, minkä ohessa erikoistapauksissa palolaitoksen puolesta toimitettiin piirustusten seikkaperäinen ennakkotarkastus. Myös rakennusten loppukatselmuksessa oli palolaitoksen edustaja mukana. Lisäksi suoritettiin tarkastuksia uudisrakennustyömailla.

Palotarkastukset ja valistustoiminta. Yleinen palotarkastus suoritettiin kertomusvuonna kantakaupunkialueella 13. 1.—27. 5., saarilla ja ranta-alueen kesähuvila-alueella

23. 6.—15. 7. sekä esikaupunkialueella 15. 9.—13. 12. välisinä aikoina. Tarkastusten johdosta annettiin kaikkiaan 468 korjausmääräystä. Jälkitarkastukset suoritettiin kunkin alueen yleisen tarkastuksen jälkeen. Tarkastusten johdosta ilmoitettiin yhdestä palotarkastusmääräyksen laiminlyönnistä maistraatille ja kuudesta laiminlyönnistä poliisiviranomaisille.

Lausuntoja ja ilmoituksia annettiin palonehkäisyyden liittyvissä asioissa maistraatille 102, kaasulaitokselle 141 ja muille viranomaisille ja yksityisille 64.

Tämän lisäksi suoritettiin 1 251 pyydettyä tarkastusta sekä annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Palomestarit suorittivat asianomaisissa palopiireissään järjestystarkastuksia.

Päällystö ja alipäällystö piti vuoden aikana sairaaloissa ja teollisuus-ym. laitoksissa sekä opintopäivillä ja kursseilla ja palokoulussa oppitunteja ja valistustilaisuuksia palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä asioista.

Nuohous

Vuoden alusta lukien liitettiin VIII nuohouspiiriin alue XI:een ja VII nuohouspiiriin ja muutettiin vastaavasti nuohouspiirien järjestysnumerot, joten kaupungin alue oli koko vuoden jaettu 20 nuohouspiiriin. Jokaisessa piirissä oli piirinuohooja, etumies ja tarpeellinen määrä nuohoojia. Vuoden lopulla erosi kaksi piirinuohoojaa ja piirijako muutettiin 1. 1. 1959 lukien.

Yleinen nuohous suoritettiin jokaisessa piirissä 12 kertaa. Piirinuohoojat osallistuivat nuohouspiirissään yleiseen palotarkastukseen, johon kului kaikissa piireissä yhteensä 390 tarkastuspäivää eli keskimäärin 19 päivää piiriä kohti. Piirinuohoojat suorittivat lisäksi piireissään 1 795 muuta tarkastusta sekä kukin vuorollaan nokipalopäivystystä pääpalos asemalla.

Palotarkastaja tarkasti jokaisen piirin nuohoustyökirjan kerran kuukaudessa.

Maistraatti korotti nuohoustaksan 1. 4. lukien.

Palolautakunta hyväksyi vuoden aikana I nuohouspiirin etumieheksi nuohooja Kalle Väätsen, XV nuohouspiirin etumieheksi nuohooja Jaakko Revonlinnan, XVI nuohouspiirin etumieheksi nuohoojamestari Armas Heikkisen ja XVII nuohouspiirin etumieheksi nuohooja Lauri Portalan. Lisäksi oikeutti palolautakunta piirinuohooja Johan Raution jäämään piirinuohoojaksi eläkeiän saavuttaneena 31. 12. 1959 asti ja piirinuohooja Aarne Koposen asumaan nuohouspiirinsä ulkopuolella.

Nuohoojien lukumäärä oli vuoden lopulla 87.

Kertomusvuonna sattui 55 nokipaloa ja niiden lukumäärä on viimeisenä kymmenvuotiskautena ollut seuraava:

1949	87	1951	65	1953	51	1955	40	1957	39
1950	71	1952	69	1954	48	1956	58	1958	55

Palolaitoksen menot ja tulot

Palolaitoksen kertomusvuoden menot ylittivät edellisen vuoden menot noin 44 mmk:lla mikä johtui palkkojen korotuksista, tilitysvuokrien noususta ja kaluston hankintamenojen lisäyksestä.

Menot olivat seuraavat:

Menoerä	Talousarvion määrärahat mk	Menot mk	Säästö (+) tai ylitys (—) mk
Palkkiot	592 000	505 550	+ 86 450
Vakinaiset viranhaltijat	177 672 130	185 284 594	— 7 612 464
Tilapäiset viranhaltijat	360 000	373 200	— 13 200
Viranhaltijain vuosilomakustannukset	9 595 900	9 640 910	— 45 010
Viranhaltijain sairauslomasijaiset	3 000 000	754 230	+ 2 245 770
Viranhaltijain sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvaukset	38 000 000	40 469 905	— 2 469 905

Menoerä	Talousarvion määrärahat mk	Menot mk	Säästö (+) tai ylitys (—) mk
Muut palkkamenot	13 100 000	13 064 134	+ 35 866
Vuokra	19 032 760	19 200 300	— 167 540
Lämpö	9 664 530	7 614 803	+ 2 049 727
Valaistus	2 331 900	2 250 063	+ 81 837
Siiuvostarvikkeet	230 000	229 391	+ 609
Vedenkulutus	510 000	446 728	+ 63 272
Puhtaanapito	791 000	878 115	— 87 115
Kaluston hankinta	16 400 000	21 229 885	— 4 829 885
Palokaluston hankinta väestönsuojelutarkoi- tuksiin	5 000 000	4 956 865	+ 43 135
Kaluston kunnossapito	6 000 000	6 318 599	— 318 599
Painatus ja sidonta	250 000	195 202	+ 54 798
Tarverahat	1 415 200	1 381 708	+ 33 492
Vaatteiden pesu	652 000	650 652	+ 1 348
Lääkintähuolto	200 000	198 413	+ 1 587
Yleisten laitteiden kunnossapito	150 000	74 030	+ 75 970
Autojen käyttö	4 600 500	5 061 990	— 461 490
Vakuutusmaksut	360 000	433 991	— 73 991
Yhteensä	309 907 920	321 213 258	—11 305 338

Talousarvion ulkopuolella oleva, kaluston hankintaan varattu edellisiltä vuosilta siirretty määräraha, yhteensä 20.27 mmk käytettiin kokonaan.

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 600 000 mk, esikaupunki-alueiden vapaaehtoisille palokunnille 4 mmk ja Vakinaisten Palomiesten Osuusruokalalle 275 000 mk eli avustuksia yhteensä 4 875 000 mk.

Tulot nousivat edelliseen vuoteen verrattuina noin 0.5 mmk:lla.

Tuloja kertyi sairaankuljetuksista 5 994 990 mk, luontoisetukorvauksista 4 116 715 mk sekä sekalaisia tuloja, joihin sisältyi myös tulot avunannoista, 2 359 075 mk eli tuloja yhteensä 12 470 780 mk.

Helsingin kaupungin palokunnan rahaston menot olivat kertomusvuonna 591 469 mk ja tuloja kertyi 696 710 mk. Rahaston sääntöjen mukaan siirrettiin tuloista 20 % eli 140 000 mk pääomaan, mikä vuoden lopulla nousi 1 940 000 mk:aan. Käyttämättömiä varoja oli vuoden lopulla 197 581 mk.

Göstä Waseniuksen rahaston korkotulot olivat 8 630 mk. Rahastosta suoritettiin vuoden aikana 40 000 mk:n suuruinen opintomatka-apuraha. Vuoden lopulla siirrettiin käyttövaroista pääomaan 48 000 mk, mikä tällöin nousi 170 000 mk:aan. Käyttämättömiä varoja oli vuoden lopulla 55 213 mk.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvina varapalokuntina toimi 17 vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen toimiva miesvahvuus oli 493 miestä ja kalustovahvuus seuraava: paloautoja ilman kiintopumppua 4, paloautoja kiintopumppuineen 17, kuorma-autoja 4, moottoriruiskuja 19, vesisäiliöitä 21, joiden yhteinen tilavuus oli 31 000 l, 3":n letkua 4 724 m, 2":n letkua 3 360 m ja 1½":n letkua 1 960 m. Näiden lisäksi toimi kaupunkialueella yksi tehdaspalokunta ja yksi sotilaspalokunta.

Varapalokuntien toiminta oli kertomusvuoden aikana seuraava:

		Hälytysten luku		
		Kaupunki- alueella	Kaupunki- alueen ulko- puolella	Yhteensä
Varapalokunta				
Helsingin	VPK	3	—	3
Degerön	»	8	—	8
Haagan	»	22	—	22
Karjalaisten	»	6	1	7
Kaarelan	»	4	8	12
Lauttasaaren	»	5	—	5
Malmin	»	29	1	30
Marjaniemen	»	7	—	7
Munkkiniemen	»	18	—	18
Oulunkylän	»	21	—	21
Pakinkylän	»	6	1	7
Pitäjänmäen	»	9	1	10
Puistolan	»	25	1	26
Pukinmäen	»	22	—	22
Tapanilan	»	22	1	23
Vanhan Käpylän	»	2	—	2
Vartiokylän-Mellunkylän	»	6	—	6
Yhteensä		215	14	229